працівником. Також не можна виключати того, що введення контрактів відкриє певні можливості для зловживання керівництвом органів та підрозділів поліції.

Виходячи з цього ми не можемо підтримати національного законодавця, який дозволив укладати контракти з особами молодшого складу поліції, які вперше прийняті на службу. Застосування ж контрактів про проходження служби в поліції для відповідних керівників та їх заступників вважаємо доволі правильним. Однак обмеження кількості їх переукладень є, на наш погляд, неприпустимим.

УДК 351.74

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ І МОЛДОВИ

Гіденко Є. С.,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Кожен громадянин потребує захисту його основоположних прав і свобод. Держава в особі правоохоронних органів, яким делеговано частку повноважень, виступає гарантом захисту і охорони прав і свобод людини і громадянина. Сьогодні це актуально в нашій країні, яка стоїть на шляху модернізації.

Метою даної тези є проведення порівняльного аналізу законів України і Молдови, які регламентують діяльність поліції і статус поліцейських, а саме розділів, які стосуються соціального захисту поліцейських цих країн. Аналіз спрямований на з'ясування проблем законодавства про правоохоронну службу, передусім вітчизняного.

Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку[1].

А от щодо суспільства, то воно має поважати обов'язок кожного правоохоронця і сприяти цьому. Поліція є сталевою серцевиною упорядкованості соціуму. Але навіть сила меча і вогню не зупинить масу некерованого натовпу, тому від правосвідомості гро-

[1] Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // *Відомості Верховної Ради.* 2015. № 40-41, ст. 379.

© Гіденко Є. С., 2018

мадян залежить успішне функціонування центрального органу виконавчої влади.

Доцільно звернути увагу на те, що статус поліцейського є специфічним і має ряд особливостей, які відображаються у нормативній базі, яка регулює діяльність поліції. Слід звернути особливу увагу на те, що «поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх завдань». Виходить, що кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції або поліцейського. Це, звісно, надає громадянам впевненості в тому, що вони матимуть надійний захист від протиправних посягань на життя і здоров'я, власність, громадську безпеку і порядок тощо.

Безперечно, держава повинна забезпечувати гідні умови для проходження служби поліцейських, їх надійний соціальний захист. Виходячи з цього можна проаналізувати розділ про соціальний захист поліцейського в Законі України «Про Національну поліцію» в Україні і паралельно розглянути подібний розділ в аналогічному законі Молдови «Про діяльність поліції і статус поліцейського», який був прийнятий 27 грудня 2012 року під № 320.

Розпочнемо із розгляду розділу 9 Закону України «Про Національну поліцію України», назва якого «Соціальний захист поліцейських». Для порівняння необхідно оглянути розділ, вивчивши основні відмінності у тих чи інших статтях. Достатньо обрати деякі статті, щоб проаналізувати їх і зробити правильні висновки. Головне питання, на яке слід знайти відповідь: яка держава створила кращі умови для забезпечення гідних умов життя і соціального захисту поліцейських?

Стаття 91. Службовий час і час відпочинку поліцейських

1. Особливий характер служби в поліції містить такі спеціальні умови для певних категорій поліцейських:

1) Службу у святкові і вихідні дні;
2) Службу позмінно;
3) Службу з нерівномірним графіком;
4) Службу в нічний час.

Поліцейські живуть за чітким графіком робочого дня, який затверджується керівником відповідного органу (закладу, установи) поліції.

Тому представники цієї професії потребують забезпечення спеціального механізму створення умов для відпочинку, раціоналізації трудового процесу.

У статті 64 Закону Молдови «Про діяльність поліції і статус поліцейського» «Право на безоплатний проїзд» зазначається, що

«поліцейський для виконання службових обов'язків має право на безкоштовний проїзд по всій території держави будь-якими видами міського, приміського і міжнародного транспорту загального користування (крім таксі)».

Натомість в Законі України «Про Національну поліцію» дане питання не висвітлюється у розділі IX. Але в Законі України більше уваги приділено саме грошовому забезпеченню поліцейських. Це не означає, що поліцейські Молдови за свою роботу отримують меншу заробітну плату. Це свідчить про чітку і сувору структуру фінансового забезпечення, адже джерелом виплати є саме бюджетні кошти. А також не менш важливим моментом в Законі України є статті 97, 98, 99, 100, де висвітлюється питання надання одноразової грошової допомоги. У статті 98 перелічені особи, які мають право на надання одноразової грошової допомоги, а стаття 99 визначає розміри цієї допомоги залежно від ситуації необхідності надання такої допомоги. У Законі Молдови «Про діяльність поліції і статус поліцейського» взагалі поняття одноразової грошової допомоги висвітлено в статті 61, яка має назву «Обов'язкове соціальне страхування». Немає конкретизації, хто отримує і скільки, адже немає чітко визначеного поняття розміру і приводу фінансового забезпечення. Проте у статті, як і в українській, присутня градація виплати суми, обчисленої відповідно до розміру заробітної плати.

Питання грошового забезпечення висвітлено у статті 94 Закону України «Про Національну поліцію», де також зображена ступенева градація заробітної плати працівника органів Національної поліції.

Дивно, але у Законі Молдови відсутня стаття «Відпустки поліцейських», а також «Обчислення тривалості відпусток поліцейських». Добре, що законодавці усвідомлюють важливість чергування роботи і відпочинку для того, щоб полегшити життя поліцейських і стимулювати їх на плідну роботу. У статті 91, поданій вище, висвітлено перелік спеціальних умов служби працівника поліції.

Щодо медичного, житлового і пенсійного забезпечення, захисту прав та інтересів поліції, то тут суттєвих відмінностей майже немає, тому пункти статей сформовані відповідно до існуючих сьогодні світових тенденцій.

Таке гуманне і прихильне ставлення до правоохоронного органу сприяє інтенсифікації роботи і появі мотиву.

Взагалі небагато відмінностей можна знайти в двох порівнюваних розділах, тому що, по-перше, Молдова і Україна – держави СНГ; по-друге, прийняття подібних законів аналогічного типу свідчить про спільність умов історичного розвитку, а також тісні етнічні, господарські, культурні і правові зв'язки.

Але сьогодні у Закон Молдови внесені певні зміни. Розділ, який розкриває принципи соціального забезпечення, кардинально трансформується. Саме тому створено органічний Закон від 02.06.2017 р. № 94 «Про внесення змін і доповнень в деякі законодавчі акти»[1]. Це свідчить про безперервне удосконалення законодавства щодо служби в правоохоронних органах.

Вивівши формулу механізмів регулювання діяльності поліції, розуміємо, що в цілому вітчизняні засади гарантій діяльності поліції є досить реальними і працюючими. Саме так законодавець надає можливості для успішної організації діяльності, належного рівня функціонування структури і гідної оплати праці поліцейських. Проте існують і певні труднощі, пов'язані із реалізацією таких норм. Справа в тому, що в Законі «Про Національну поліцію» норма може бути представлена як матеріальна, а от процедуру її втілення кожен виконавчий орган моделюватиме вже самостійно. Прикладом може слугувати призначення одноразової грошової допомоги або встановлення таких розмірів, тому що в конкретній ситуації такі норми потребують негайного і правильного втілення їх у життя. Саме тому слід конкретизувати такі процеси і більш чітко розподілити повноваження органів, що їх реалізують.

Отже, закони України і Молдови про поліцію мають багато спільного. Це ми побачили на прикладі наведених статей розділу. У Законі Молдови менше відомостей про механізм соціального захисту поліцейських. Це зумовлено, переважно, відсильним або бланкетним способом структурування Закону. Такий спосіб нормативної організації діяльності відповідає правовій системі Молдови. Щодо України, то нормативна база регламентації діяльності Національної поліції України є відносно досконалою і опрацьованою, проте деякі положення потребують перегляду і доповнення, про що сказано вже в даній тезі.

[1] Закон Молдови «Про діяльність поліції і статус поліцейських» від 27.12.2012 №320// base.spinform.ru.